

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.410.014.01.2019

Jolanta Kurylak-Osińska
Przewodnicząca
Polskiego Towarzystwa Stwardnienia
Rozsianego
Oddział w Łodzi
ul. Nastrojowa 10
92-338 Łódź

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/042 – Realizacja zadań zleconych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych organizacjom pozarządowym

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego Oddział w Łodzi, ul. Nastrojowa 10, 92-338 Łódź ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jolanta Kurylak-Osińska, Przewodnicząca (od 17 maja 2017 r.), W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił: Jerzy Szrejner (od maja 2013 r. do 16 maja 2017 r.)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Wykonanie dotowanych zadań i uzyskanie zakładanych efektów. 2. Przestrzeganie zasad wykorzystania środków
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2019 (I połowa) oraz okres wcześniejszy, jeżeli obejmował on udział w projekcie lub otrzymanie środków, których rozliczenie nastąpiło w terminie objętym kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Krzysztof Serwa, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/163/2019 z 26 lipca 2019 r. (akta kontroli str.[1-36, 590-593])

¹ Dalej: Stowarzyszenie lub PTSR.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2017-2019 Stowarzyszenie zrealizowało zadania zlecone przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (dalej: PFRON) przewidziane w trzech umowach objętych kontrolą NIK. Zakładane cele, wyrażone wskaźnikami nakładu, produktu i rezultatu, zostały osiągnięte, a sporządzone przez prowadzących rehabilitację diagnozy stwierdziły poprawę stanu beneficjentów. W Stowarzyszeniu prawidłowo dokumentowano działania obejmujące poszczególne formy pomocy i wsparcia dla uczestników projektów. Nie zamieszczono natomiast na stronie internetowej informacji dotyczących harmonogramu poszczególnych działań w ramach dwóch projektów.

Stowarzyszenie prawidłowo sfinansowało i rozliczało koszty kwalifikowalne w ramach kontrolowanych projektów, a także wniosło wymagany wkład własny w postaci środków ze źródeł niepublicznych. Prawidłowo wyodrębnione zostały analityczne konta księgowe, na których były ewidencjonowane koszty kwalifikowalne ponoszone w trakcie realizacji poszczególnych projektów. Jednakże w przypadku kosztów własnych zapisów dokonywano na jednym koncie wspólnym niezgodnie z umowami obowiązującymi przy udzielaniu dotacji przez PFRON, co utrudniało ich identyfikację. Ponadto w księgach rachunkowych Stowarzyszenia nie ewidencjonowano zmian kosztów kwalifikowanych oraz kosztów własnych w ramach projektu III w związku z zakwestionowaniem wysokości tych kosztów przez PFRON na etapie weryfikacji sprawozdania z realizacji projektu. Sprawozdania z realizacji projektów sporządzone zostały na podstawie ewidencji księgowej. Zadania związane z rehabilitacją Stowarzyszenie zlecało podmiotom zewnętrznym zgodnie z wymaganymi przez PFRON zasadami bezstronności, obiektywizmu i konkurencyjności.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Wykonanie dotowanych projektów i uzyskanie zakładanych efektów.

Opis stanu faktycznego

1.1. W kontrolowanym okresie PTSR zawarł sześć umów z PFRON o zlecenie realizacji zadań na podstawie art. 36 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych⁵, w tym cztery w ramach drugiego kierunku pomocy (KP-2) – zwiększenie samodzielności osób niepełnosprawnych, jedną w ramach trzeciego kierunku pomocy (KP-3) – wzrost aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia i jedną w ramach czwartego kierunku pomocy (KP-4) – zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do informacji⁶. Badaniem objęto trzy realizowane przez Stowarzyszenie

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 1172 ze zm.

⁶ Kierunki pomocy określone zostały w Zasadach wspierania realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, zleczanych organizacjom pozarządowym przez PFRON, opublikowanych na stronie internetowej PFRON: www.pfron.org.pl/organizacje-pozarzadowe/projekty-i-konkursy-dla-organizacji-pozarzadowych/zadania-zlecane-konkurs/samodzielni-i-skuteczni-konkurs-42017/ogloszenie-z-dnia-10-pazdziernika-2017-roku-konkursu-pn-samodzielni-i-skuteczni/, <https://www.pfron.org.pl/organizacje-pozarzadowe/projekty-i-konkursy-dla-organizacji-pozarzadowych/zadania-zlecane-konkurs/aktywnosc-i-wiedza-konk/ogloszenie-z-dnia-24-marca-2017-r-konkursu-pn-aktywnosc-i-wiedza-konkurs-o-zlecenie-realizacji-zadan-w-formie-wsparcia-nr-2-2017-na-podstawie-art-36-ustawy-z-dnia-27-sierpnia-1997-r-o-rehabilitacji-zawodowej-i-spoecznej-oraz-zatrudnianiu/>.

projekty dotyczące największych kwot wykorzystanych środków na podstawie umów w tym dwóch w ramach kierunku pomocy (PK-2) – umowy nr 1 i 2 oraz jednej w ramach kierunku pomocy (PK-3) – umowa nr 3:

- 1) nr ZZO/000196/05/D z dnia 30 marca 2018 r. („Rehabilitacja ruchowo-społeczna osób chorych na stwardnienie rozsiane”), budżet projektu (dalej: projekt I) określono na 514.936 zł, w tym 488.876 zł (94,9%) z PFRON i 26.060 zł ze środków własnych, a termin realizacji obejmował okres od 1.04.2018 r. do 31.03.2019 r.;
- 2) nr ZZO/000165/05/D z dnia 16 maja 2017 r.⁷ („Kompleksowe wsparcie dla chorych na stwardnienie rozsiane (SM) „), budżet projektu (dalej: projekt II) określono na 2.717.828 zł, w tym 2.579.586 zł (94,9%)⁸ z PFRON i 138.242 zł ze środków własnych, a termin realizacji obejmował dwa okresy: od 1.04.2017 r. do 31.03.2018 r. i od 1.04.2018 r. do 31.03.2019 r.⁹;
- 3) nr ZZO/000173/05/D z dnia 3 sierpnia 2017 r. („Integracja sztuką wobec niepełnosprawności 4”)¹⁰, budżet projektu (dalej: projekt III) określono na 230.139 zł, w tym 183.680 zł (79,8%) z PFRON i 46.459 zł ze środków własnych, a termin realizacji obejmował okres od 1.08.2017 r. do 31.12.2017 r.

Pierwszy projekt obejmował prowadzenie rehabilitacji w placówce (rehabilitacja ciągła, tzn. 5 dni w tygodniu przez cały rok) osób ze znacznym, umiarkowanym lub lekkim stopniem niepełnosprawności, w tym także usługi asystenta osobistego; drugi projekt obejmował wsparcie realizowane w Stowarzyszeniu i poza nim (w szczególności: szkolenia, kursy, warsztaty, grupowe i indywidualne zajęcia, usługi wspierające) realizowane poprzez m. in. rehabilitację domową, rehabilitację w ośrodku, usługi asystenta osoby chorej na SM, indywidualne konsultacje specjalistów (np. psycholog, psychiatrę, prawnik, logopeda, dietetyk); trzeci projekt obejmował zorganizowanie wyjazdowych warsztatów integracyjnych o charakterze kulturalno-rekreacyjnym (wokalnych, choreoterapii, nordic - walking, aeroterapii).

(akta kontroli str.[37-56, 149-166, 174-175, 185-191, 199-201, 315-329])

Stowarzyszenie zrealizowało zakres rzeczowy objętych kontrolą projektów. Liczba uczestników wyniosła: w projekcie I - 90, w projekcie II - 185, w projekcie III - 128.

Liczbę te były zgodne z danymi w sprawozdaniach z realizacji umów oraz w załącznikach do umów na realizację projektów i możliwe do zweryfikowania w oparciu o listy obecności dotyczące poszczególnych form wsparcia udzielanego uczestnikom projektów. Nie wystąpiła sytuacja, aby w poszczególnych projektach beneficjentami końcowymi były te same osoby.

(akta kontroli str.116-139, 212-267, 363-378])

Kwoty przyznane Stowarzyszeniu na realizację poszczególnych projektów były zgodne z wynikającymi ze złożonych przez nie wniosków. Z przyznanych środków Stowarzyszenie wykorzystało 488.419,67 zł (99,9%), 2.565.682,24 zł (99,5%) i 175.263,77 zł (95,4%), a oszczędności powstałe w trakcie ich realizacji: 456,33 zł, 14.167,76 zł i 8.416,31 zł zostały zwrócone PFRON.

(akta kontroli str.[57-115, 168-173, 176-184, 192-198, 202-208])

W dwóch pierwszych projektach realizację poszczególnych działań dokumentowano Indywidualnymi Planami Działań (dalej: IPD)¹¹ opracowanymi przez trzech

⁷ Zmieniona aneksem Nr 1 z dnia 28.02.2018 r., aneksem nr 2 z dnia 23.04.2018 r., aneksem nr 3 z dnia 09.10.2018 r.

⁸ Projekt ponadregionalny rozliczany wspólnie z O/Warszawskim Stowarzyszeniem

⁹ Budżet projektu w pierwszym okresie wyniósł 1.147.828 zł, a kwota dofinansowania PFRON 1.089.836 zł (94,96%); w drugim okresie wyniósł 1.570.000 zł, a kwota dofinansowania PFRON 1.489.750 zł (94,96%);

¹⁰ Projekt ponadregionalny obejmujący zasięgiem 16 województw i z tych województw przewidywał rekrutację uczestników.

¹¹ Prowadzonymi w formie papierowego formularza, zawierającego dane osobowe pacjenta wraz z oceną lekarza o kwalifikowaniu się do projektu, zaleceniami medycznymi co do form i sposobów rehabilitacji, oceną psychologa o brakach w umiejętnościach i kompetencjach ograniczających aktywność i samodzielność, oceną rehabilitanta z programem

specjalistów, kartach wizyt asystenta osoby chorej na stwardnienie rozsiane (SM), listami obecności na poszczególnych warsztatach, zajęciach, treningach, konsultacjach, natomiast w projekcie trzecim listami obecności na poszczególnych warsztatach, zajęciach, treningach, konsultacjach.

(akta kontroli str.[503-523, 582-589, 653-668])

Stowarzyszenie publikowało na swojej stronie internetowej informacje o każdym z projektów, w szczególności dotyczące terminu ich realizacji oraz warunków rekrutacji do nich. Jednakże w ogłoszeniach o realizacji projektów „Kompleksowe wsparcie dla chorych na stwardnienie rozsiane” (projekt II) i „Integracja sztuką wobec niepełnosprawności 4” (projekt III) brak było informacji o terminie realizacji poszczególnych zajęć (działań). Stanowiło to naruszenie § 13 ust. 4 pkt 5 umów, który stanowi, że zleceniobiorca zobowiązany jest do zamieszczenia na swojej stronie internetowej informacji dotyczących realizowanego projektu, w tym harmonogramu poszczególnych działań w ramach projektu.

(akta kontroli str.[470-473])

1.2. Dla poszczególnych projektów uzyskano następujące wskaźniki ewaluacji w stosunku do zaplanowanych¹²:

1) dla projektu I:

- wskaźnik nakładu¹³: 55.38 (55.43),
- wskaźnik produktu¹⁴: 98.00 (98.00),
- wskaźnik rezultatu¹⁵: 12.00 (12.00),

2) dla projektu II w poszczególnych okresach jego realizacji, tj.: od 1.04.2017 r. do 31.03.2018 r. oraz od 1.04.2018 r. do 31.03.2019 r. wskaźniki wyniosły odpowiednio:

- wskaźnik nakładu: 59.75 (60.90) i 56.55 (55.89),
- wskaźnik produktu: 74.56 (74.60) i 94.89 (93.09),
- wskaźnik rezultatu: 17.00 (17.00) i 284.00 (260.00),

3) dla projektu III:

- I wskaźnik nakładu¹⁶: 195.94 (205.00),
- II wskaźnik nakładu¹⁷: 195.94 (205.00),
- I wskaźnik produktu¹⁸: 896.00 (896.00),
- II wskaźnik produktu¹⁹: 896.00 (896.00).

Skarbnik O/Łódzkiego Stowarzyszenia wyjaśniła, że różnice pomiędzy planowanymi a wykonanymi wskaźnikami nakładu w projektach wynikały z wykorzystania mniejszych kwot dofinansowania z PFRON niż przyznane.

Sprawozdania końcowe²⁰ z realizacji wszystkich projektów zostały zaakceptowane przez PFRON.

indywidualnego treningu psychoruchowego/rehabilitacji, rodzaj zabiegów, zakres, metody i formy planowanych działań, planowane efekty, podpis beneficjenta/opiekuna.

¹² Wartości planowane wskazano w nawiasach.

¹³ Iloraz kwoty dofinansowania oraz liczby godzin udzielonego wsparcia.

¹⁴ Średnia liczba godzin wsparcia udzielona jednemu beneficjentowi.

¹⁵ Liczba beneficjentów ostatecznych, którzy rozwinęli kompetencje lub nabyli umiejętności określone dla nich indywidualnie, jako cel działań rehabilitacyjnych w IPD.

¹⁶ Iloraz kwoty dofinansowania przypadającej na jednego beneficjenta ostatecznego projektu oraz przeciętnej liczby dni udziału jednego beneficjenta ostatecznego w projekcie.

¹⁷ Iloraz kwoty dofinansowania przypadającej na jednego uczestnika projektu oraz przeciętnej liczby dni udziału jednego uczestnika w projekcie.

¹⁸ Iloczyn liczby beneficjentów ostatecznych projektu oraz przeciętnej liczby dni udziału jednego beneficjenta ostatecznego. Beneficjent ostateczny – osoba niepełnosprawna korzystająca z realizacji projektu.

¹⁹ Iloczyn liczby uczestników projektu oraz przeciętnej liczby dni udziału jednego uczestnika. Uczestnik projektu – osoba lub instytucja bezpośrednio korzystająca z realizacji projektu, w tym beneficjent ostateczny projektu.

²⁰ Powyższe ustalono w oparciu o sprawozdania z dnia: 30.03.2018 r., 30.03.2019 r., 27.04.2018 r., 15.05.2018 r.

(akta kontroli str.[109-136, 209-267, 363-378, 660-662])

We wnioskach (dotyczących projektów I i II) o zlecenie realizacji zadań przez PFRON²¹ Stowarzyszenie wskazało, że rehabilitacją będą objęte osoby chore na stwardnienie rozsiane z niepełnosprawnością ruchową w stopniu znacznym, umiarkowanym i lekkim, które ze względu na stopień niepełnosprawności i trudne warunki socjalno – bytowe miały utrudnione funkcjonowanie w społeczeństwie. Natomiast w projekcie III realizowanym w postaci 4 wyjazdowych warsztatów o charakterze kulturalno-sportowym wskazano, że rehabilitacją będą objęte osoby chore na stwardnienie rozsiane z niepełnosprawnością ruchową w ramach warsztatów wokalnych i arteterapii gdzie wsparciem towarzyszącym były zajęcia grupowe z rehabilitantem. Programy rehabilitacji miały zostać ustalone na podstawie badań przeprowadzonych przez rehabilitantów i dobrane indywidualnie do aktualnych możliwości beneficjenta. Celem rehabilitacji było zwiększenie samodzielności osób niepełnosprawnych poprzez poprawę kondycji fizycznej, a także zmniejszenie ryzyka chorób cywilizacyjnych. Warsztaty miały wspomagać w rozwijaniu zdolności manualnych oraz pobudzać ich wyobraźnię i kreatywność, być pomocne w usuwaniu towarzyszącego w kuracji SM stresu, a także zmniejszyć ryzyko chorób cywilizacyjnych wynikających z niskiej aktywności ruchowej.

Z analizy losowo wybranych 50 IPD (po 25 z projektu I i II), 30 z kart zabiegowych, list obecności na zajęciach i kart konsultacji (po 15 z projektu I i II) oraz 21 list obecności na warsztatach wyjazdowych (projekt III)²² wynika, że zajęcia i rehabilitacja były prowadzone zgodnie z zaplanowaną częstotliwością. Wszyscy pacjenci osiągnęli postępy związane w szczególności z poprawą sprawności ruchowej, emisji głosu i aktywności.

Opracowania IPD – określenia kompetencji i stopnia umiejętności oraz samodzielności beneficjentów ostatecznych - dokonał zespół specjalistów (lekarz, psycholog, rehabilitant) biorący udział w projektach²³. Dokumenty te zawierały faktyczne plany dostosowane do indywidualnych potrzeb osób biorących udział w projekcie. Beneficjentami ostatecznymi projektu były osoby niepełnosprawne, które przedstawiły w tym zakresie aktualne orzeczenia.

Analiza dostępnej dokumentacji analizowanych projektów pozwalała stwierdzić, że realizację zadań powierzono personelowi merytorycznemu o wymaganych we wnioskach kwalifikacjach²⁴. Stowarzyszenie sprawdzało osiągane wyniki projektów poprzez analizę²⁵:

- kart zabiegowych – wypełnianych przez rehabilitantów i podpisywanych przez chorych podczas zajęć, z uwzględnieniem ilości dni zabiegowych, rodzaju poszczególnych zabiegów rehabilitacyjnych.
- list obecności – podpisywanych przez uczestników w trakcie zajęć,
- ankiet ewaluacyjnych wypełnianych przez beneficjentów ostatecznych przed przystąpieniem do danej formy wsparcia oraz bezpośrednio po jej zakończeniu. W ankietach ewaluacyjnych uczestnicy projektu wypowiadali się na temat atrakcyjności warsztatów, poprawy ich sprawności manualnych, wzmocnienia więzi społecznych, pogłębienia wzajemnych relacji wśród uczestników projektu, oceny prowadzenia i organizacji poszczególnych zajęć oraz warunków pobytu,

²¹ Stanowiących załączniki do umów i aneksów opisywanych pkt 1.1 wystąpienia pokontrolnego.

²² Wszyscy beneficjenci przedstawili Fundacji aktualne orzeczenia o niepełnosprawności.

²³ Powyższe ustalono w oparciu o przedstawione przez Stowarzyszenie kopie dyplomów ukończenia studiów wyższych rehabilitantów oraz kopie certyfikatów psychoterapeutów i zaświadczeń o posiadaniu prawa do wykonywania zawodu fizjoterapeuty i lekarza. W opracowywaniu IPD uczestniczyło 5 lekarzy, 16 rehabilitantów oraz 9 psychologów.

²⁴ Powyższe stwierdzono w oparciu o przedstawione przez Stowarzyszenie kopie dyplomów ukończenia szkół średnich, wyższych uczelni, kopii certyfikatów i zaświadczeń o posiadaniu prawa do wykonywania zawodu.

²⁵ Wskazane w części B pkt 6 podpunkt 8 wniosków o zlecenie realizacji zadań: sposoby weryfikacji efektów zastosowania form wsparcia.

zainteresowania udziałem w podobnym projekcie. Procedura ta miała za zadanie umożliwienie stwierdzenia, na ile zastosowana metoda przyniosła zakładane efekty. Projekt III dodatkowo przewidywał zbiorcze zestawienie wyników ankiet ewaluacyjnych z poszczególnych warsztatów po jego zakończeniu, które zostało sporządzone.

(akta kontroli str.[496-501, 503-544, 582-589, 636-650, 653-668, 711-714])

Stwierdzone
nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Stowarzyszenie w latach 2017-2019 zrealizowało zadania zlecone przez PFRON przewidziane w trzech skontrolowanych umowach. Zakładane cele, wyrażone wskaźnikami, produktu i rezultatu, zostały osiągnięte we wszystkich projektach. Natomiast wskaźniki nakładu były we wszystkich projektach niższe od zakładanych, co wynikało z wykorzystania mniejszych kwot dofinansowania z PFRON niż przyznane. Jakość efektów w projektach potwierdzana przez rehabilitantów i terapeutów obejmowała postępy osiągnięte przez beneficjentów, związane w szczególności z poprawą ruchomości, samodzielności i aktywności. Dodatkowo projekt III umożliwił wzrost aktywności w dziedzinie kultury oraz ich integracji.

W Stowarzyszeniu prawidłowo dokumentowano działania obejmujące poszczególne formy pomocy i wsparcia dla uczestników projektów. Nie zamieszczono natomiast na stronie internetowej informacji dotyczących harmonogramu poszczególnych działań w ramach dwóch projektów.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

2. Przestrzeganie zasad wykorzystania środków.

2.1. W księgach pomocniczych Stowarzyszenia wyodrębniono analityczne konta księgowe, na których były ewidencjonowane koszty kwalifikowalne ponoszone w trakcie realizacji poszczególnych projektów. Natomiast koszty własne były księgowane na jednym koncie wspólnym.

Kwoty podane w sprawozdaniach końcowych z realizacji projektów nr I i II były zgodne z zapisami właściwych kont analitycznych za okresy objęte rozliczeniami. Natomiast w projekcie III nie dokonano zmian w ewidencji kosztów kwalifikowalnych jak i kosztów własnych projektu w związku z zakwestionowaniem ich wysokości przez PFRON na etapie weryfikacji sprawozdania z realizacji projektu, jak również po przyjęciu sprawozdania końcowego.

(akta kontroli str.[137-148, 173, 288-314, 379-382])

Na próbie 30 dowodów księgowych na łączną kwotę 90.490,66 zł, dokumentujących zdarzenia dotyczące realizacji trzech analizowanych projektów²⁶ ustalono, że spełniały one warunki określone w art. 21 i art. 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁷. Każdy z dowodów był również opatrzony na odwrocie pieczęcią Stowarzyszenia i zawierał opis (sporządzony w sposób trwały) odnośnie pochodzenia wydatkowanych środków i przeznaczenia usług. Dowody były opatrzone klauzulami wskazującymi na: źródła finansowania projektów (wraz z wysokością środków), nr umowy z PFRON i nazwę realizowanego projektu, a także potwierdzającymi ich sprawdzenie pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli str.[383-468])

2.2. Zadania objęte kontrolą nie były dotowane ze środków PFRON przekazywanych z innych źródeł.

²⁶ Losowa próba 30 dowodów - po 10 dla każdego z badanych projektów, w tym 10 wystawionych przez osobę fizyczną, nieprowadzącą działalności gospodarczej.

²⁷ Dz. U. z 2019 r. poz. 351.

Wkład własny do projektów wieszono zgodnie z § 3 pkt.2 umowy z PFRON w postaci wkładu finansowego ze źródeł niepublicznych (tj. nie pochodzącego z sektora finansów publicznych) i wkładu niefinansowego osobowego (świadczenie wolontariusza).

Zgodnie z zawartymi z PFRON umowami, wysokość wkładu własnego wniesionego przez Stowarzyszenie na realizację projektów wyniosła: 26.060 zł (5,1%), 138.242 zł (6,23%) i 46.459 zł (20,2%).

Wkład własny finansowy pochodził ze źródeł niepublicznych: 1% podatków, składek członkowskich oraz darowizn od osób fizycznych.

Wkład własny niefinansowy osobowy zaangażowany w realizację projektów został rozliczony na podstawie porozumień wolontariackich oraz kart pracy wolontariuszy. Prawidłowo udokumentowano sposób i czas ich pracy wolontariuszy oraz ustalono stawkę, według której wyliczono wniesiony wkład własny.

W związku z realizacją dotowanych z PFRON projektów PTSR nie uzyskiwał przychodów. Nie prowadził również działalności odpłatnej kwalifikującej się, jako działalność gospodarcza. Stowarzyszenie nie pobierało żadnych opłat od beneficjentów w trakcie realizacji kontrolowanych projektów.

(akta kontroli str.[37-56, 149-166, 174-175, 185-191, 199-201, 315-329, 469, 545-573])

2.3. Stowarzyszenie prawidłowo rozliczało koszty kwalifikowalne projektu. W każdym projekcie objęły one wyłącznie koszty bieżące, którymi były:

- koszty osobowe personelu administracyjnego – koordynatora, księgowej, specjalisty ds. rekrutacji i form wsparcia,
- koszty osobowe personelu merytorycznego,
- koszty funkcjonowania Stowarzyszenia (niepodlegające ewidencji majątku trwałego) – materiałów biurowych, opłat telefonicznych, czynszu za wynajem pomieszczeń,
- inne koszty związane z realizacją projektu: obsługa bankowa i koszty audytu zewnętrznego.

Koszty pośrednie projektu były rozliczane wyłącznie na podstawie dowodów księgowych potwierdzających ich poniesienie.

Większość kosztów zostało poniesionych zgodnie z zaplanowanymi budżetami projektów. Oszczędności w trakcie realizacji projektów, wskazane w pkt. 1.1 wystąpienia, zostały zwrócone PFRON.

(akta kontroli str.[116-136, 212-287, 365-378, 383-468, 574-581, 651-652])

2.4 W okresie objętym kontrolą w PTSR przestrzegano zasad zlecania realizacji zadań podmiotom zewnętrznym, określonych w § 2 pkt. 2-4 umów zawartych z PFRON. Wybór wykonawców zewnętrznych w projektach dokonywany był z zachowaniem zasady bezstronności, konkurencyjności i obiektywizmu. Wykonawcami zewnętrznymi były zarówno osoby prawne, jak i osoby fizyczne niewchodzące w skład struktury organizacyjnej kontrolowanej jednostki.

(akta kontroli str.[496-501, 594-635, 711-714])

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W latach 2017-2019 (I połowa.) Stowarzyszenie księgowoło koszty własne poniesione na realizację projektów dotowanych przez PFRON na jednym koncie wspólnym dla wszystkich projektów, co było niezgodne z § 4 pkt. 1 umów obowiązujących przy udzielaniu dotacji przez PFRON.

Zdaniem NIK dokonywanie zapisów na jednym koncie wspólnym utrudniało wyodrębnienie poszczególnych operacji przypisanych do konkretnego projektu.

(dowód: akta kontroli str.[44, 145-148, 154, 311-314, 319, 382, 474-494])

Przewodnicząca Rady Oddziału Łódzkiego Stowarzyszenia wyjaśniła, że wyodrębnienie jednego konta wspólnego 550-05-008 dla środków własnych przeznaczonych na realizację projektów dotowanych z PFRON pozwoliło na ich oddzielenie od środków otrzymywanych ze źródeł zewnętrznych. Łączne ich zaksięgowanie nie pozwala na oddzielenie tych środków dla poszczególnych projektów. Jednakże każdy dowód księgowy zaksięgowany na tym koncie ma swój symbol przypisany do danego projektu, co pozwala na ich identyfikację.

(dowód: akta kontroli str.[475])

2. W księgach rachunkowych Stowarzyszenia nie zaewidencjonowano zmian kosztów kwalifikowanych oraz kosztów własnych w ramach projektu III, w związku z zakwestionowaniem wysokości tych kosztów przez PFRON na etapie weryfikacji sprawozdania z realizacji projektu.

Na koncie przedmiotowego projektu zaksięgowano koszty kwalifikowane w kwocie 179.580,23 zł oraz koszty własne w kwocie 42.175,08 zł. W dniu 30.01.2018 r. sporządzono sprawozdanie, które przedstawiono do rozliczenia przez PFRON. Jednakże PFRON zakwestionował koszty projektu do kwot 175.263,77 zł kosztów kwalifikowalnych oraz 46.458,92 zł kosztów własnych, które wykazane zostały w sprawozdaniu końcowym, bez dokonania stosownej korekty w księgach rachunkowych. Sprawozdanie końcowe zostało przyjęte przez PFRON w dniu 18.06.2018 r.

(akta kontroli str.[379-382, 670-709])

Skarbnik O/Łódzkiego Stowarzyszenia wyjaśniła, że niezaewidencjonowanie zmian kosztów kwalifikowanych wynikało z faktu, że weryfikacja sprawozdania przez PFRON odbywała się po zatwierdzeniu kosztów w programie księgowym i po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego. Program komputerowy stosowany przez Stowarzyszenie uniemożliwia techniczne dokonanie zmian kosztów po zatwierdzeniu ich w programie. Zatwierdzenie techniczne kosztów w programie jest konieczne do sporządzenia sprawozdania finansowego za dany rok obrotowy i jest wymagane do dnia 31 marca danego roku.

(akta kontroli str.[710-711])

OCENA CZĄSTKOWA

Stowarzyszenie prawidłowo sfinansowało i rozliczyło koszty kwalifikowalne w ramach kontrolowanych projektów, a także wniosło wymagany wkład własny w postaci środków ze źródeł niepublicznych. Prawidłowo wyodrębniono analityczne konta księgowe, na których były ewidencjonowane koszty kwalifikowalne ponoszone w trakcie realizacji poszczególnych projektów. Jednakże w przypadku kosztów własnych niezgodnie z umowami obowiązującymi przy udzielaniu dotacji przez PFRON zapisów księgowych dokonywano na jednym wspólnym koncie, co utrudniało ich identyfikację. Ponadto w księgach rachunkowych Stowarzyszenia nie ewidencjonowano zmian kosztów kwalifikowanych oraz kosztów własnych w ramach projektu „Integracja ze sztuką 4”, w związku z zakwestionowaniem wysokości tych kosztów przez PFRON na etapie weryfikacji sprawozdania z realizacji projektu. Sporządzano sprawozdania z realizacji projektów wynikające z prowadzonej ewidencji księgowej. Zadania związane z rehabilitacją Stowarzyszenie zlecało zgodnie z wymaganymi przez PFRON zasadami bezstronności, konkurencyjności i obiektywizmu.

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

1. Księgowanie kosztów własnych poniesionych na realizację projektów dofinansowanych z PFRON na wyodrębnionych kontach poszczególnych projektów.
2. Księgowanie dokonywanych korekt sprawozdań na kontach projektów

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 7 października 2019 r.

Kontroler
Krzysztof Serwa
specjalista k.p.

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
Dyrektor
Przemysław Szewczyk

podpis